

דף כו.

עין משפט א.ב.ג.

או"ה סימן תצח פעיף ט

ט. יג. בכור בהמה בזה"ז שאינו יכול לשוחטו בלי מום, אין החכם יכול לראותו ביו"ט אם נפל בו מום ה, ואפי' עבר וראהו ונמצא שיש בו מום, אינו יכול לשוחטו א, אבל אם נולד במומו ב ועבר וראהו נשחט על פיו ומותר.

ראה המום מערב יו"ט וראה שהוא מום שראוי לישחט עליו, יכול לחקור עליו ביו"ט ג אם נפל בו המום מאליו ד ומתירו.

הגה: נפל הבכור לבור אסור להעלותו ביו"ט ה שהרי אינו ראוי לשוחטו, אלא זורק לו מזונותיו לשם ו.

ת. ממשנה ביצה דף כ"ה כ"ו וכר"ש והרי"ף והרא"ש. וכתב הרמב"ם בפ"ב הלכה ג' מטעם המומין שנולדו ביו"ט שאין שוחטין עליהם מדין מוקצה שהרי לא היה דעתו עליהם מעיו"ט, וע"כ אסרו גם שנולדו המומין בערב יו"ט כל זמן שלא ראה אותם החכם מערב יו"ט. וי"א הטעם דאין רואין מומין ביו"ט משום דנראה כמתקן, ב"י וט"ז ס"ק ט'. גם שאר הוראות מותר לחכם להורות ביו"ט ודלא כהט"ז בס"ק ט', ועיין בכה"ח אות פ"ה. א. ואם עבר ושחטו אסור לאוכלו. כה"ח אות פ"א מהפר"ח וכן עיקר.

ב. ביו"ט, ומעולם לא היה מוקצה כי היה מוכן אגב אמו ואין מוקצה לחצי שבת אע"פ שהיה אסור מרגע הלידה עד ראיית החכם. מ"א ס"ק י"ט.

וכל זה בכלו לו חדשיו, אבל היום שאין אנו בקיאים בזה אין דין זה שייך. כה"ח אות פ"ט. ג. דאין שום הכנה ותיקון בגוף הבכור אלא בגוף העדות. לבוש.

ד. דאם לא נפל בו מאליו אלא אחרים גרמו לו בכוונה אינו חשוב מום לישחט עליו, ונלמד זה מגמ' ביצה כ"ז ע"ב, ובכורות כ"ז ע"א, ועיין ביו"ד סי' שיי"ג, ובש"ך ס"ק א'.

ה. ואפי' נפל בו מום בשעת הנפילה אסור, דזה טילטול שלא לצורך שחיטה. מ"ב אות נ"ה.

ו. והגם שבסי' תצ"ז סעיף ב' נפסק דאסור ליתן מזונות לפני כל בעל חי שהוא מוקצה, מ"מ משום צער בעלי חיים כאן התירו. כה"ח אות צ"ג.

דף כו:

עין משפט א.ב.

אור"ח סימן תצח פעיף ט
עיינ לעיל דף כו. עין משפט א.ב.ג.

עין משפט ג.

אור"ח סימן שי פעיף ג

ג. ד. דבר שהוקצה בבין השמשות אפי' נתקן בשבת הוי מוקצה ז. אבל
היה ראוי בבין השמשות ונתקלקל בשבת וחזר ונתקן בו ביום חזר
להתירו ח.

עין משפט ד.

אור"ח סימן שי פעיף ד

ה. צמוקים שהיו מוקצים וכשהגיע בה"ש התייבשו, ואח"כ נודע להם
בשבת שבבין השמשות היו כבר יבשים מותרים ט.

עין משפט ה.

אור"ח סימן שי פעיף ה

ה. ו. גרוגרות וצמוקים שיש אנשים שאוכלים מהם כך ויש אחרים שלא
אוכלים מהם כך אם הזמינם יצאו מתורת מוקצה.

ז. דהכנה צריך מבעוד יום שנאמר ... והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו, רש"י ביצה
כ"ו ע"ב.

ח. דאין מוקצה לחצי שבת שהרי בבה"ש היה ראוי, טור, וט"ז ס"ק ג'.

ט. ודלא כירושלמי בריש ביצה שאוסר, ב"י.